

OGÓLNOPOLSKI ZWIĄZEK ZAWODOWY LEKARZY WETERYNARII

„Bezpieczeństwo Żywności i Zdrowie Zwierząt”

Warszawa, dnia 29 maja 2023 r.

Ogólnopolski Związek Zawodowy

Lekarzy Weterynarii

„Bezpieczeństwo Żywności i Zdrowie Zwierząt”

Aleje Jerozolimskie 101 lok. 4

02-011 Warszawa

Email: biuro@ozzlw.pl

Sz. P. Robert Telus

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa

Szanowny Panie Ministrze,

Działając w imieniu Ogólnopolskiego Związku Zawodowego Lekarzy Weterynarii „Bezpieczeństwo Żywności i Zdrowie Zwierząt” (dalej: „OZZLW”) zwracamy się z uprzejmą prośbą o ustosunkowanie się do poniższego stanowiska dotyczącego trwających prac legislacyjnych nad projektem ustawy o szczególnych rozwiązaniach mających na celu poprawę nadzoru nad zdrowiem i ochroną zwierząt (dalej: „ustawa”) znajdującym się pod pozycją nr UC140 Wykazu prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów w zakresie skutków wprowadzenia alternatywnego systemu przemieszczania świń i zniesienia w związku z tym obowiązku zaopatrywania świń w świadectwa zdrowia na wpływy do budżetu z tytułu opłat za czynności wykonywane przez Inspekcję Weterynaryjną.

Pismem z dnia 21 marca 2023 r. Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Pan Lech Kotakowski wezwał w ramach konsultacji publicznych do zgłoszenia uwag do projektu ustawy. Nowy akt prawny zakłada wprowadzenie alternatywnego systemu przemieszczania świń, w ramach którego nie istnieje obowiązek uprzedniego zaopatrywania świń w świadectwa zdrowia ani inny dokument wystawiony przez urzędowego lekarza weterynarii. W opinii projektodawców nowe rozwiązania mogą przyczynić się m.in. do poprawy sytuacji finansowej budżetu państwa.

Należy jednak zauważyć, że w Ocenach Skutków Regulacji (dalej: „OSR”) w wersji dokumentu przedstawionej do konsultacji publicznych projektodawcy wskazali wprost, że na obecnym etapie nie istniała możliwość oszacowania oszczędności związanych z wprowadzeniem alternatywnego systemu przemieszczania świń i brakiem z tego względu konieczności przeprowadzania badań klinicznych świń. Problem ten został poruszony w oficjalnym

OZZLWOgólnopolski Związek Zawodowy Lekarzy Weterynarii
„Bezpieczeństwo Żywności i Zdrowie Zwierząt”

stanowisku OZZLW do projektu ustawy. Związek podkreślił, że w dokumencie tym nie znalazło się oszacowanie obniżenia wpływów budżetu państwa na skutek braku opłat od wydawania świadectw zdrowia. OZZLW wskazało również, że w myśl projektowanych przepisów pokrycie kosztów przeprowadzenia badań klinicznych w przypadku gdy jest to wymagane lub urzędowy lekarz weterynarii zdecyduje o konieczności jego przeprowadzenia nastąpi z budżetu państwa. Kwestię tą poruszył również podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów Pan Piotr Patkowski w piśmie z dnia 28 marca 2023 r. Wskazał on, że w kontekście OSR skutków finansowych informacja, iż „Koszt przeprowadzenia badania klinicznego zostanie pokryty z budżetu państwa”- powinna zostać wyjaśniona i doprecyzowana. Mając to wszystko na uwadze, należy stwierdzić, że projektowane rozwiązania może przyczynić się do osiągnięcia rezultatów odwrotnych do założonych. Przebieg dalszych prac legislacyjnych wskazuje na słuszność tych obaw. Należy bowiem zwrócić uwagę na to, że w OSR wersji projektu ustawy z dnia 25 kwietnia 2023 r. skierowanej do Komitetu do Spraw Europejskich uwzględnione już zostały skutki dla dochodów budżetu państwa wynikające z wprowadzenia alternatywnego systemu przemieszczenia świń. Zgodnie z wyliczeniami szacunkowymi, w latach 2024-2033 alternatywny system przemieszczania świń ma się przyczynić do wygenerowania strat dla budżetu państwa na poziomie ok. 22,890 mln zł rocznie (str. 57 OSR). W związku z tym należy stwierdzić, że projektowane rozwiązania osiągną skutek odwrotny od zamierzonego.

Problem ten zasługuje na szczególną uwagę z kilku względów. Po pierwsze, projekt w obecnym brzmieniu przyczyni się niewątpliwie do powiększenia deficytu budżetowego państwa. Brak wymogu uzyskania uprzedniego świadectwa zdrowia bądź innego dokumentu wystawionego przez urzędowego lekarza weterynarii oznacza brak dochodów z tytułu opłat za wystawianie takich dokumentów.

Ponadto obowiązek finansowania z budżetu państwa kosztów przeprowadzenia badania klinicznego w przypadku, gdy jest to wymagane lub urzędowy lekarz weterynarii podejmie decyzję o konieczności jego przeprowadzenia również negatywnie wpłynie na kondycję finansów publicznych. Po drugie, należy również wskazać, że co prawda ze względu na wczesny termin rozpoczęcia prac nad projektem ustawy budżetowej na rok 2024 wpływ pomniejszych dochodów budżetowych w związku z niepobieraniem przez Inspekcję Weterynaryjną opłat za wystawianie świadectw zdrowia może nie być od razu zauważalny, to w ostateczności istnieje poważne ryzyko ich pośredniego przyczynienia się do zmniejszenia w przyszłych latach części budżetowych przeznaczonych dla sfinansowania kosztów działalności tego organu, a co za tym idzie zakłócenia prawidłowego funkcjonowania weterynaryjnego systemu kontroli urzędowych. Już obecnie Inspekcja Weterynaryjna boryka się z problemem długotrwale nieobsadzonych stanowisk urzędowych ze względu na mało atrakcyjne warunki pracy i płacy. Potencjalne zmniejszenie puli dostępnych środków pieniężnych w związku z koniecznością zrównoważenia niższych przychodów państwa przeznaczonych na inną część budżetową może doprowadzić do dalszego pogorszenia się skuteczności działania tego organu.

Na koniec należy podkreślić, iż projektowane przepisy mające wpływ na dochody budżetu z tytułu opłat mogą zostać uznane za niezgodne z prawem unijnym. W myśl art. 78 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych (dalej: „rozporządzenie 2017/625”) na państwach członkowskich spoczywa obowiązek zapewnienia dostępności odpowiednich zasobów finansowych pozwalających na zatrudnienie pracowników oraz zapewnienie innych zasobów niezbędnych właściwym organom do realizacji kontroli urzędowych i zadań związanych z innymi czynnościami urzędowymi. Zgodnie z treścią opinii z dnia 7 czerwca 2022 r. o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie stawek opłat za czynności wykonywane przez Inspekcję Weterynaryjną obowiązek finansowania systemu kontroli urzędowych spoczywa co do zasady na wszystkich przedsiębiorcach z niego korzystających. Zdaniem OZZLW regulacje prawne, na skutek których budżet państwa zostałby pozbawiony dochodów z tytułu opłat pobieranych przez Inspekcję Weterynaryjną od posiadaczy świń za świadectwa zdrowia lub inne dokumenty wystawiane przez urzędowych lekarzy weterynarii przy jednoczesnym obciążeniu go kosztami przeprowadzenia badań klinicznych w przypadku gdy jest to wymagane bądź urzędowi lekarze weterynarii stwierdzą konieczność ich przeprowadzenia i to niezależnie od okoliczności, również tych leżących po stronie hodowcy, byłyby niezgodne z prawem unijnym.

Warto również podkreślić, że w tej samej opinii Minister do Spraw Unii Europejskiej Konrad Szymański wyjaśnił, że wszelkie wyjątki od zasady partycypacji podmiotów korzystających z systemu weterynaryjnych kontroli urzędowych w jego finansowaniu należy interpretować zawężająco. Co więcej, zgodnie z art. 79 ust. 4 rozporządzenia 2017/625 państwa członkowskie są uprawnione jedynie do niepobierania opłat i należności poniżej kwoty, przy której - uwzględniając koszty pobierania i ogólny spodziewany dochód z opłat i należności - pobieranie takich opłat lub należności byłoby nieopłacalne. Mając na względzie fakt, że projektowane przepisy ustawy przewidują zwolnienie wszystkich posiadaczy świń, którzy zdecydują się skorzystać z alternatywnego systemu przemieszczania świń, z opłat za wspomniane wcześniej badania kliniczne i to niezależnie od okoliczności, również tych leżących po stronie hodowcy, należy stwierdzić, iż nie jest to zwolnienie interpretowane zawężająco. W związku z tym rozwiązanie to jest również niezgodne z prawem unijnym.

Poza kwestiami dotyczącymi zmniejszonych wpływów do budżetu Państwa, należy wskazać, że alternatywny system przemieszczania zwierząt zakłada przemieszczanie zwierząt o faktycznie nieustalonym statusie zdrowotnym, co rodzi ryzyko przemieszczania zwierząt, które w przypadku badania klinicznego nie zostałyby dopuszczone do przemieszczania, co w dalszej konsekwencji rodzi ryzyko spadku zaufania konsumentów do rynku mięsnego i organów Inspekcji Weterynaryjnej.

Mając to wszystko na uwadze zwracamy się z uprzejmą prośbą o ustosunkowanie się do przedstawionego stanowiska.

W imieniu

Ogólnopolskiego Związku Zawodowego Lekarzy Weterynarii
„Bezpieczeństwo Żywności i Zdrowie Zwierząt”

Cezary Kobosko

Marcin Mioduszewski

Członkowie Zarządu

Do wiadomości:

Sz. P. Piotr Pałkowski

Podsekretarz Stanu, Główny Rzecznik Dyscypliny Finansów Publicznych

Ministerstwo Finansów

ul. Świętokrzyska 12, 00-916 Warszawa